

MEGHÍVÓ

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA SZEGEDI AKADEMIAI BIZOTTSÁG TISZTELETTEL MEGHÍVJA AZ

**MTA SZAB Neveléstudományi - Pszichológiai Szakbizottság
Szociális képességek munkabizottsága**

**A nők szerepének alakulása a modern társadalmakban
CÍMŰ NEMZETKÖZI KONFERENCIÁRA**

Időpont: 2024. március 8. péntek 9.30 órától

Helyszín: MTA SZAB-székház 103-104 előadóterem
6720 Szeged, Somogyi utca 7.

PROGRAM

9:30-9:40 MEGNYÍTÓ

Dr. Hekáné Dr. Szondi Ildikó PhD, a Munkabizottság elnöke

Kontakt: Tel.: +36 30 9638137, e-mail: szondiildi@gmail.com

9:40 – 9:55 Dr. Thorday Attila, főiskolai tanár, Gál Ferenc Egyetem Teológia Kar Szeged

Woman's journey to herself

9:55 – 10:10 Dr. Samantha Cheesman SZTE ÁJTK

The rise of female judges in the common law world

**10:10 – 10:25 Mr. Milana Ranković Teaching Assistant at Faculty of Law Podgorica,
University of Montenegro**

Empowering Herstory: Eight Decades of Struggle for Women's Rights in Montenegro

**10:25 – 10:40 Prof. dr. Ivona Šego Marić University of Mostar Faculty of Law Bosnia and
Hercegovina**

Katarina Vukčić Kosača – Kotromanić (1424/5 – 1478), woman and the Queen

10:40 – 10:55 Dr. Maja Polić HAZU Rijeka (A Horvát Tudományos és Művészeti Akadémia – Fiumei Regionális Bizottsága)

Women in the Croatian Academy of Sciences and Arts. From 1991 until today.

10:55 – 11:10 Prof. dr. Gordana Drakić University of Novi Sad Faculty of Law

A few Remarks about Women Participants in the Great National Assembly.

11:10 – 10:25 Dr. Pétervári Máté SZTE ÁJTK

Women as Bankrupts in Hungary in the First Year of the Great Depression

11:25 – 11:40 Prof. dr. Zrinka Erent Sunko University of Zagreb Faculty of Law

Joan Ruth Bader Ginsburg as a Light in the Women's Rights Fight - three court cases as an example of a contribution to recent legal history

11:40 – 11:55 Prof. dr. Dževad Drino University of Zenica Faculty of Law Bosnia and Hercegovina

Bosnian Princess – Queen Elizabeth of Hungary

11:55 – 12:10 Dr. Bockovac Tímea PTK Bölcsészettudományi Kar/ Josip Juraj Strossmayer Eszéki Egyetem Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék :

Ivana Brlić-Mažuranić meséinek magyar recepciója

12:10 – 12:25 Prof. dr. Višnja Lachner University of Osijek Faculty of Law

Women's Employment in Croatia from Historical Perspective.

12:25 – 12:40 Dr. Hekáné Szondi Ildikó egyetemi docens:

A szerb nők jogállása a statisztika tükrében

EBÉDSZÜNET

12:40 – 13:10

13:10 – 13:25 Prof. dr. Željko Bartulović University of Rijeka Faculty of Law:

More about women in medieval statutes of Kvarner (summary)

13:25 – 13:40 Prof. dr. Lehocki-Samardžić Anna, egyetemi tanár Josip Juraj Strossmayer Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék Eszék

A nők szerepe a kisebbségi közösségek megmaradásában dialektológiai kutatások szempontjából

13:40 – 13:55 Dr. Miran Marelja Assistant Professor University of Zagreb

Naturalistic Perceptions on Political Rights in the Context of the Women's Struggle for Political Rights

13:55 – 14:10 Prof. dr. Ivana Tucak University of Osijek Faculty of Law

Political participation of women in Croatia

14:10 – 14:25 Dr. Milan Milutin University of Novi Sad Faculty of Law

Dowry, Default, Digest

14:25 – 14:40 Dr. habil. Heka László SZTE ÁJTK

A házasság intézménye a Lek Dukagjini Törvénykönyv rendelkezései alapján – jogok és köteleességek

14:40 – 14:55 Dr. Ines Matić Matešković University of Rijeka Faculty of Law

Vinculo Matrimonii and the Legal Status of Divorced Women in Roman Law

14:55 – 15:10 Prof. dr. Vilma Pezelj Full Professor, Chair of Legal History, Faculty of Law, University of Split

Some Issues Regarding the Criminal Legal Status of Women in the Medieval Statute of Korčula (on the occasion of the 810th anniversary)

15:10 – 15:25 Prof. dr. Dalida Rittossa, Associate Professor University of Rijeka, Faculty of Law

Tough on Crime: The Latest Revision of Criminal Legislative Framework on Sexual and Gender Based Violence in Croatia.

15:25 – 15:45 Dr. Ottlecz Anna PhD patofiziológus

Nők a tudományokban

15:45 – 16:15 Karikó Sándor SZTE főiskolai tanár

*Filozófia a szerelemtől. Négy filozofikus megközelítés a szerelemtől.
Filozófusok és írók-költők koncepciói*

16:15 – 16:35 Diószegi Szabó Pál, PhD. történész, jogtörténész (ELTE-ÁJK)

"Totum regnum manu tenuit" -Sarolt nagyfejedelemné alakja és hatalmának karakterisztikája a korai Árpád-korban.

16:35 – 17:00 Dr. Bogoly József Ágoston C.Sc. irodalomtörténész és kultúrakutató:

A szerelmi költészet szerepe a szociális képességek és az érzelmi intelligencia fejlesztésében

17:00

ZÁRSZÓ Dr. Hekáné Dr. Szondi Ildikó Ph.D, a Munkabizottság elnöke

Ismertetők:

Thorday Attila, főiskolai tanár, Gál Ferenc Egyetem Teológia Kar

A nő útja önmagához

A bibliai hagyomány igen pozitív szerepekben mutatja a nőket. Az előadásban néhány archetípust veszünk sorra (a próféta, a királynő, a háziasszony, a szerelmes, az anya, a bölcs, a harcos), melyeket a Bibliában szereplő nők életével illusztrálunk.

Samantha Cheesman SZTE ÁJTK :

The rise of female judges in the common law world"

The paper will discuss the challenges and unconscious bias that are barriers to women becoming judges in the common law world. These issues will be looked at by analysing the supreme court judges of both the US and the UK and how despite the presence of women this should be the norm & not the exception

Milana Ranković, Teaching Assistant at University of Montenegro, Faculty of Law:

Empowering Herstory: Eight Decades of Struggle for Women's Rights in Montenegro

Establishment of the women's movement eighty years ago signaled the commencement of a liberating process for Montenegrin women. This research deals with the role, status and position of women before and after the establishment of women's movement in Montenegro in 1943. Furthermore, the study goes beyond mere research about the evolution of women's rights, but it also emphasizes taking action and using these historical lessons into our everyday experiences, to create a future where gender equality isn't just a nice slogan, but reality.

Ivona Šego-Marić, Associate Professor University of Mostar, Faculty of Law,

Katarina Vukčić Kosača – Kotromanić (1424/5 – 1478), woman and the Queen

The history of Bosnia and Herzegovina is determined by a religious and ideological-political structure whose roots date back to the Middle Ages, and the historiography that deals with the subjects of medieval Bosnia today is burdened with various national-ideological biases and its use is quite difficult. The legal position of women in the Middle Ages was generally not favorable, but being born into a noble family contributed to a better social and legal status of a woman. It was in one such family that Katarina Vukčić Kosača was born, the daughter of Stjepan Vukčić Kosača, a prominent nobleman from Hum. The historical fact of marriage in medieval Bosnia, apart from being a reflection of political calculation, also benefited political peace. Making peace was necessary because the Ottomans appeared on the borders of the Bosnian kingdom at that time and threatened the stability of the Bosnian kingdom. In 1461, King Stjepan Tomaš died, and the new King Stjepan Tomašević acknowledged Katarina as the Queen Mother, so her legal status changed.

Maja Polić HAZU Rijeka (A Horvát Tudományos és Művészeti Akadémia – Fiumei Regionális Bizottsága)

Women in the Croatian Academy of Sciences and Arts. From 1991 until today.

The Croatian Academy of Sciences and Arts (HAZU) in Zagreb is a highly scientific institution that has existed since 1861. All her scientific publishing activity was permanently and primarily focused on research into Croatian history, culture, language and its natural history heritage. After the establishment of the independent and democratic Republic of Croatia, on June 26, 1991, on the proposal of the Academy, the Croatian Parliament passed a new law on HAZU as the highest scientific and artistic institution in the Republic of Croatia, which legally confirmed the fact of its entire activity up to that point. From the very beginning of its existence, exclusively male scientists worked in it, but in the last thirty years, that trend has slowly changed. The presentation will give a picture of those changes, based on the Academy's annual reports published in the edition of the Academy's Chronicle.

Gordana Drakić University of Novi Sad Faculty of Law Serbia

A few Remarks about Women Participants in the Great National Assembly.

Among the 757 participants in the Great National Assembly held in Novi Sad on November 25, 1918, there were seven women. Their biographies will be briefly presented.

Pétervari Máté SZTE ÁJTK

Women as Bankrupts in Hungary in the First Year of the Great Depression

Previous to the First World War, women rarely had leading roles in the economic life, that was proved by examined insolvency procedures which subjects were almost without exception men. Following the Great War women also came to the front in the respect of business, since in many cases women managed the firms with financial difficulties in my research topic. In my lecture I would like to present such bankruptcy procedures which women were in the positions of bankrupt. I indicated the first year of Hungarian Great Depression as the examined period because there were insolvency procedures in large numbers, therefore it could be starting-point for my research.

Zrinka Erent Sunko University of Zagreb Faculty of Law

Joan Ruth Bader Ginsburg as a Light in the Women's Rights Fight - three court cases as an example of a contribution to recent legal history

The fight for women's rights did not end with the right to vote or the introduction of the principle of equality. It is necessary to bring legal regulation to life by applying it. The legal-

historical struggle must take its concrete form. In fact, the application and the echo that judgments have in the public is a key to further action. After legal-historical fight for women's rights, most activities are transferred to those who turn the results of the struggle into a concrete goal. Although it is not about the person from the distant past, Judge Joan Ruth Bader Ginsburg (1933-2020.) can be considered a person who contributed to the legal-historical struggle. She began her career as a justice where she left off as an advocate fighting for women's rights. President Bill Clinton nominated her as an associate justice of the Supreme Court in 1993. After the retirement of Justice Sandra Day O'Connor in 2006. Joan Ruth Bader Ginsburg was the only woman at the Court and this fact alone has significance for the women's issue. The examples of three court cases to which she gave contribution additionally confirm the thesis about her importance not only in the legal-historical dimension but for the future as well.

Dževad Drino University of Zenica Faculty of Law Bosnia and Hercegovina

Bosnian Princess – Queen Elizabeth of Hungary

Elizabeta Kotromanić (1335-1387), the daughter of Bosnian Ban István Kotromanics, as the wife of Louis I the Great, she had been Hungarian queen since 1353. With the king's death in 1382, his minor daughter, Mária, ruled as regent instead. In the lecture, relying on the researches of Bosnian (V. Čorović, D. Lovrenović) and Hungarian (Engel, Bak) historians and legal historians, we commemorate the outstanding individuality and tragic personalities of the Hungarian, Croatian and Bosnian Middle Ages. We are looking for an answer to the question of what it was like to rule the country as a woman at that time.

Bockovac Tímea PTK Bölcsészettudományi Kar/ Eszéki Josip Juraj Strossmayer

Egyetem Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék : *Ivana Brlić-Mažuranić meséinek magyar recepciója*

150. évvel ezelőtt, 1874. április 18-án született Ivana Brlić-Mažuranić, a horvát gyermekirodalom kiemelkedő szerzője, a Horvát Tudományos Akadémia első női levelező tagja. Az 1913-ban megjelent *Čudnovate zgode šegrta Hlapića* című műfajteremtő meseregénye *Dikics inas csodálatos viszontagságai* címmel 1978-ban jelent meg magyar nyelven Kemény Katalin fordításában. Az előadás témája a szerző életművének és magyar recepciótörténetének bemutatása, különös tekintettel a műfordítás mint kultúrákövetítő tevékenység szerepére.

Višnja Lachner University of Osijek Faculty of Law *Women's Employment in Croatia from Historical Perspective.*

The author explores the employment of women from a historical perspective in the city of Osijek, Croatia. The paper's main goal is to analyze the social position of women in Croatia in relation to their employment and right to work, and to examine to what extent it has changed throughout two centuries. The author strives to get more plastic insight into the employment rights of women and their social status in history by analyzing job announcements and employment offerings related to women in two local newspapers of Osijek that were printed from 1870 to the 1930s in the German

language, which was a language of public communication in the city before World War II. The newspapers are explored with specific reference to job offerings to women and those given by women. In the introduction, current data on women's employment in Osijek according to the Croatian Bureau of Statistics of 2021 are presented and analyzed with reference to the types of jobs performed by women. The central part of the paper is dedicated to research into job announcements by women and job offerings to women that have been published in the two local newspapers in the period 1870 to 1938. Types of jobs reserved for women and jobs offered by women during the examined period give evidence of specific legal position and the social status of women and indicate significant differences in types of jobs reserved for women belonging to different social classes. In the closing part, historical data are compared with the most recent data from the last census conducted in 2021 in the Republic of Croatia. Finally, conclusions are drawn concerning the changes in the status and labor rights of women that happened throughout the two centuries.

Hekáné Szondi Ildikó egyetemi docens:

A szerb nők jogállása a statisztika tükrében

A szerbek egyik legfontosabb jogalkotása az 1844. évi Szerb Polgári Törvénykönyv (SZPTK), amely több mint száz évig maradt hatályban. Az Osztrák PTK-ra épült törvényt létrehozásának pillanatától komoly bírálatok érték, főként a nőket érintő diszkriminatív rendelkezéseire nézve. Például a férjes asszonyok cselekvőképességgel sem bírtak, hanem férjük képviselte őket. 1945-ben a szocialista Jugoszláviában elnyerték a proklamált egyenjogúságot, de ténylegesen csak a 20. század végén vívták ki a férfiakkal azonos jogi státuszt. A statisztikai adatok elemzése kimutatja, hogy lemaradásuk leginkább az oktatás terén tapasztalható. 1931-ben Szerbiában a nők 62,8%-a írástudatlan volt, vagyis az analfabéták aránya magasabb volt az országos szintnél (Jugoszláviában a nők 56,4 %-a nem tudott írni olvasni). Ez az arány 1948-ban csökkent 37,6%-ra (országos szinten 34,4 %-ra), 1971-ben is még 925.000 (25,7 %) analfabéta nő volt Szerbiában, tíz évvel később 16,8 %, 1991-ben pedig 11,1 %.

Az 1905/6. tanévben alapított belgrádi egyetemen a nők is részt vehettek a képzésben. Azonban a diplomával rendelkező szerb nők aránya elenyésző volt, 1953-ban az egyetemi, főiskolai diplomával mindössze a női lakosság 0,3 %-a, 1961-ben pedig, 0,7 %-a bírt. A helyzet azonban rohamosan változott és 1996-ban az összes felsőoktatási intézményeket figyelembe véve a diplomás nők többségbe kerültek. A 17.400 egyetemi oklevelet nyert hallgató közül 9.782 (56 %) nő volt.

Tudományos doktori címmel 1945. és 1990. között Jugoszláviában 16.480 férfi és 4.420 nő rendelkezett. Szerbiában a nők aránya a kilencvenes években elérte a 20 százalékot, de ez az arány az utóbbi években tovább javul a nők javára. 1995-ben a doktori címet 38,79 %, 1996-ban 36,14 %, 1998-ban 39,88 % nő érdemelte ki.

Az oktatásban azonban még érezhető a megkülönböztetés. Az általános- és középiskolai oktatásban a nők alkotják a tanári kar többségét, a felsőoktatásban azonban az 1998/99. tanév adatai szerint a nők tették ki az oktatók 35,7%-át. Mesteroktatók között 68,7% volt az arányuk, a főiskolai tanárok között pedig mindössze 17,2 %. Az egyetemeken a nők 36,2 %-a adjunktusi címmel rendelkezik, 30,64 % az egyetemi docens és mindössze 19,18 % az egyetemi tanár.

Željko Bartulović University of Rijeka Faculty of Law:

More about women in medieval statutes of Kvarner (summary)

In this paper, the author continues his research on the legal position of women in medieval statutes in the Kvarner region, namely the Kastav Law (1400), the Veprinac Law (1507), the Mošćenice Law (1627) and the Trsat Law (1640). The statutes are connected by the fact that until the end of the 11th and the beginning of the 12th century they were part of the Croatian state territory, and after that they gradually came under the rule of the Habsburg family, except for Trsat, which came under the rule of the Habsburgs in the 17th century. That is why, in this area, different influences in regulating the legal position of women can be analyzed (Croatian, Slavic, Lombard, Frankish, German, reception of Roman law). The paper particularly analyzes the position of women in matrimonial, family, inheritance and criminal law and procedure.

Lehocki-Samardžić Anna, egyetemi tanár Josip Juraj Strossmayer Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék Eszék

A nők szerepe a kisebbségi közösségek megmaradásában dialektológiai kutatások szempontjából

A nyelvjáráskutatás egyik ágazata a nyelvjárásgyűjtés elméletének és történetének leírásával foglalkozik (lásd: Tóth 2018). Az előadás a horvátországi magyarság körében végzett nyelvjárásgyűjtés leírására támaszkodik elsősorban Penavin Olga és Bartha Katalin kutatására alapozva. Előadásomban a horvátországi magyar közösségen belül végbement a női szerepek változásairól szólok egy konkrét adatközlő példáján. Szőlöskei Erzsike néni még Penavin Olga adatközlője volt, és az ő életútja, amit a nyelvjárásgyűjtések részletesen dokumentáltak, megmutatják mindazokat a változásokat és nehézségeket, amelyekkel egy kisebbségben élő nő kénytelen volt megküzdeni az 1940-es évektől máig; hogyan nevelte a családját, hogyan őrizte meg az anyanyelvét, a kultúráját és a vallását. Mindezzel előadásom fő kérdésére keresem a választ: Mi volt a nők szerepe a kisebbségi közösségek megmaradásában?

Miran Marelja, PhD Assistant Professor University of Zagreb miran.marelja@pravo.hr

Naturalistic Perceptions on Political Rights in the Context of the Women's Struggle for Political Rights

This paper delves into the pivotal role of the right to vote in the struggle for women's political rights from a legal-historical perspective. The fundamental societal processes that have spurred the political fight for women's rights is summarized, with a starting point being the transformation in the conception of human rights through the naturalistic concepts of authors from the 17th and 18th centuries. Despite the universalistic nature of these rights within their idealized systems of natural law, their writings almost invariably excluded women from political participation in the community. It was only through overcoming these initial prejudices, reflected in the tumultuous social events of the late 18th and throughout the 19th century, that the path was paved for the articulation of women's struggle for the right to vote in the European states of that time. This paper delineates the legal-historical causes and circumstances that have propelled the political fight for women's suffrage, emphasizing their impact on European society, particularly in terms of foundational legislation.

Ivana Tucak University of Osijek Faculty of Law

Political participation of women in Croatia

The aim of this paper is to explore the problems related to the political under-representation of women in the Republic of Croatia, as well as the need to provide them with the status of "full citizenship".

Milan Milutin University of Novi Sad Faculty of Law

Dowry, Default, Digest

The interpretation of the sources from the Digest of Justinian related to the issues of debtor's default, includes a number of encounters of references to dowry. Most commonly, the topic where they meet is the responsibility for non-performance. The research analyses several issues raised as a consequence of this legal crossroad.

Heka László SZTE ÁJTK:

A házasság intézménye a Lek Dukagjini Törvénykönyv rendelkezései alapján – jogok és köteleességek

Az észak-albániai, montenegrói és koszovói albán hegyi törzsek szokásjogi gyűjteménye, a Lek Dukagjini Törvénykönyv (*Kanuni i Lekë Dukagjinit*) máig rendezi az ottani lakosság magatartási szabályait. A hegyvidéki társadalom jellemzői egyrészt a háközösségen belül kialakult patriárchátus, másrészt viszont az egyfajta matriárchátus fennállása. Ez utóbbi házasság útján keletkezik, majd a nők családon belüli helyzete idővel változik. A még gyermektelen fiatal feleség helyzete nevezhető legelnyomottabbnak, hiszen neki mindenkinek engedelmeskednie kell és a legtöbbet dolgozni. Amint megszületett a gyermeke, máris megszerzett bizonyos jogokat, nagyanya korára pedig *mater familias* lehet. A *mater familias* kötelességeit taxatív felsorolta a *Kanuni i Lekë Dukagjinit*. Ezek közé tartozott, hogy ebédet és vacsorát készített, főzött, asztalt terített és osztotta az ételt, ügyelt, hogy a tejtermékek ne menjenek tönkre, a házigazda hozzájárulása nélkül semmit nem adhatott el, nem vásárolhatott, vagy cserélhetett el (23. § 1-5. pont). A „családanyának” a pater familiashoz hasonlóan igazságosnak kellett lennie a háztartásbeliek és a gyerekek közötti vitában. Amíg a nők dolgoztak, a ház asszonya vigyázott a házban élők gyermekeire. A kiváltságai közé tartozott az is, hogy nem gyúrta a tésztát, nem hordta a vizet, a fát, a szemetet, nem öntözött, aratott, kapált és nem gyomlált

Ines Matić Matešković University of Rijeka Faculty of Law

Vinculo Matrimonii and the Legal Status of Divorced Women in Roman Law

This research extensively analyzes the legal aspects of divorce in Roman law, with a special focus on the legal position of women. Through studying Roman legal texts, codes, and relevant sources, it will provide an overview of the status of women during divorce, including their rights, obligations, and legal regime in property division.

The legal mechanisms regulating the grounds for divorce will be considered, as well as the rules determining the division of property between spouses. The aim of the research is to provide a deeper understanding of the legal position of women in Roman law, exploring how legal norms shaped women's experiences and affected their status in Roman society.

Vilma Pezelj Full Professor, Chair of Legal History, Faculty of Law, University of Split:
vpzelj@pravst.hr ORCID ID:orcid.org/0000-0003-0599-5687

Some Issues Regarding the Criminal Legal Status of Women in the Medieval Statute of Korčula (on the occasion of the 810th anniversary)

Reflecting on the solutions offered by Dalmatian statutory law as a Mediterranean and European phenomenon, and researching the main tendencies in the regional and continental framework, the author seeks to detect potential specificities of the criminal legal status of women in the medieval Statute of Korčula. In doing so, special emphasis is placed on the criminal legal position of women as perpetrators or victims of criminal acts such as rape, sorcery, offense, theft, murder, etc. This research implies knowledge of the European legal systems of that period. Unfortunately, the issue of legal position of women as victims of violence is a frequent topic even today. That, in a certain way, actualizes the Statute of Korčula and other similar codes of that time.

Dalida Rittossa, Associate Professor University of Rijeka, Faculty of Law

Tough on Crime: The Latest Revision of Criminal Legislative Framework on Sexual and Gender Based Violence in Croatia.

Recently, the issue of punishing sexual offenses as crimes of gender-based violence has been raised again in Croatian legal space. In the latest proposal of the Law on Amendments to the Criminal Code, the criminal sanctions for the basic and qualified forms of the criminal offense of rape have been increased. The proposal also expands the penal zone for serious criminal offenses against sexual freedom. A significant novelty is the normative formulation of sexual harassment, which can now be committed with just one act. If the offense is committed in a circle of close persons, it is no longer necessary for there to be a special relationship of superiority or dependency between the offender and the victim or for the victim to be a particularly vulnerable person in order to enter the criminal zone. While previous research has shown that public debate and NGO activism have had a significant impact on the law making of past normative solutions in the area of sexual offenses, the question remains whether recent civil pressure to increase penalties has a valid and theoretically defensible basis. In order to shed more light on this matter, the proposed normative solutions are analysed in detail. In addition, a phenomenological study will be conducted to collect and analyse data on the severity of punishment of sex offenders in the Republic of Croatia over a 10-year period. The conclusions on normative and phenomenological assessment can provide clear guidelines for determining the levels of criminal repression in accordance with the principle of proportionality.

Dr. Ottlecz Anna PhD patofiziológus

Nők a tudományokban

Az ókori Egyiptomban, Görögországban, Babilóniába, Asszíriában nyitott volt a természetfilozófia tanulmányozása a nők számára is – matematikusok, filozófusok, alkímiával,

orvoslással foglalkozók, parfüm-, sör- és gyógyszer készítőik (első kémikusok) nevei találhatóak eredeti fennmaradt írásokban. Bár a tizenegyedik században létrejöttek az első egyetemek, azokban a nők, kevés kivétellel, nem tanulhattak. A középkori szemléletet felváltotta az antik ismeretek felülvizsgálata, az újkor meghozta a változást, ami természetesen nem volt drámai, 1901-ben osztották ki először az Alfred Nobel által alapított elismerést, azóta 954 személy nyerte el a díjat. Mindössze 65 nő. Száz év alatt 30 nő kapott Nobel-díjat (1903-2000 között), az utóbbi húsz év alatt pedig megduplázódott a számuk. A tudományos területet jellemzően még mindig férfidominancia jellemzi. Az orvostudomány fejlődéséhez is hozzájáruló felfedezések, eredmények rövid ismertetésére is sor kerül az előadásban.

Dr. Karikó Sándor egyetemi tanár SZTE

Filozófia a szerelemről

Négy filozofikus megközelítés a szerelemről

Filozófusok és írók-költők koncepciói

Diószegi Szabó Pál, PhD. történész, jogtörténész (ELTE-ÁJK)

"Totum regnum manu tenuit" -Sarolt nagyfejedelemné alakja és hatalmának karakterisztikája a korai Árpád-korban.

Géza nagyfejedelem felesége, Sarolt(a) a kora Árpád-korban páratlan fontosságot és hatáskört nyert. A források tanúsága szerint helyenként, egyfajta társuralkodói funkciót látott el. Az erdélyi Gyula törzsfőnök lányaként a nagyfejedelemmel való házasságkötése is, kezdettől fogva, jelentős politikai súlyt adott szerepének. Nemcsak a keleti kereszténység meghonosításában, hanem a külpolitika szálainak vezetésében kiemelkedő szerepe volt, nemkülönben lányainak dinasztikus kiházasításában is. Ne feledjük továbbá első királyunk, István király nevelésében betöltött anyai szerepét sem. Az előadásomban a korabeli források értelmezésével vázolom fel ezt a nem mindennapi női személyiséget és szerepkört.

Dr. Bogoly József Ágoston C.Sc. irodalomtörténész és kultúrakutató:

A szerelmi költészet szerepe a szociális képességek és az érzelmi intelligencia fejlesztésében

Az irodalommal karöltve a szerelem filozófiájának és a szerelem szociálpszichológiájának a szociális képességek és az érzelmi intelligencia fejlesztése területén kivételes szerepe van. A szerelem hiányérzeti vonzatokban él? A szerelmi beteljesülés ezért annyira nagy öröm? A szerelmi költészet érzelmi intelligenciát fejlesztő dinamikus hatása egy különlegesen fontos kutatási feladat. A szociális képességek interperszonális hatékonysága nagyban függ az érzelmi intelligencia minőségétől. Ingadozás a frusztráció és a boldog teremtés között? Ez az előadás a szerelem felébredésének, a szerelemben esésnek és a személyközi áramlásba kapcsolódó bioenergetikai-pszichológiai sajátosságoknak is külön figyelmet szentel, de még Francesco Alberoni modern szerelemfelfogását is hasznosítja akkor, amikor a szerelmi költészetből vett példákkal és idézetekkel, a szenvedélyes szerelem születésének titkát rejtő szellemi és testi világba belemerül.

POZIVNICA

MAĐARSKA AKADEMIJA ZNANOSTI

VAS POZIVA NA

MEĐUNARODNU KONFERENCIJU

U organizaciji Odbora za pedagogiju i psihologiju
Radni odbor za socijalna pitanja
Mađarske Akademije Znanosti - Regionalni odbor Szeged

pod nazivom

Evolucija uloge žene u suvremenim društvima

Termin: petak, 8. ožujka 2024. od 9.30 sati

Mjesto: sjedište MTA SZAB dvorana br. 103-104

6720. Szeged, Somogyi utca 7.

PREDSJEDAVAJUĆA KONFERENCIJE:

Dr. Hekáné Dr. Szondi Ildikó Ph.D, predsjednica Radnog odbora

Kontakt adresa: Dr. habil. Heka László

Tel.: +36-63-677-063, e-mail: heka@juris.u-szeged.hu

9.30 – 9.45 OTVARANJE SKUPA

Dr. Hekáné Dr. Szondi Ildikó Ph.D, predsjednica Radnog odbora

9:40 – 9:55 Thorday Attila, főiskolai tanár, Gál Ferenc Egyetem Teológia Kar Szeged

A nő útja önmagához

9:55 - 10:10 Samantha Cheesman SZTE ÁJTK

The rise of female judges in the common law world

10:10 – 10:25 Milana Ranković Teaching Assistant at Faculty of Law Podgorica, University of Montenegro

Empowering Herstory: Eight Decades of Struggle for Women's Rights in Montenegro

10:25 – 10:40 Ivona Šego Marić University of Mostar Faculty of Law Bosnia and Hercegovina

Katarina Vukčić Kosača – Kotromanić (1424/5 – 1478), woman and the Queen

10:40 – 10:55 Maja Polić HAZU Rijeka

Women in the Croatian Academy of Sciences and Arts. From 1991 until today.

10:55 – 11:10 Gordana Drakić University of Novi Sad Faculty of Law

A few Remarks about Women Participants in the Great National Assembly.

11:10 – 10:25 Pétervári Máté SZTE ÁJTK

Women as Bankrupts in Hungary in the First Year of the Great Depression

11:25 – 11:40 Zrinka Erent Sunko University of Zagreb Faculty of Law

Joan Ruth Bader Ginsburg as a Light in the Women's Rights Fight - three court cases as an example of a contribution to recent legal history

11:40 – 11:55 Dževad Drino University of Zenica Faculty of Law Bosnia and Hercegovina

Bosnian Princess – Queen Elizabeth of Hungary

11:55 – 12:10 Bockovac Tímea PTK Bölcsészettudományi Kar/ Josip Juraj Strossmayer Eszéki Egyetem Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék :

Ivana Brlić-Mažuranić meséinek magyar recepciója

12:10 – 12:25 Višnja Lachner University of Osijek Faculty of Law

Women's Employment in Croatia from Historical Perspective.

12:25 – 12.40 Hekáné Szondi Ildikó egyetemi docens:

A szerb nők jogállása a statisztika tükrében

12:40 – 13:10 STANKA ZA OBJED/RUČAK

13:10 – 13:25 Željko Bartulović University of Rijeka Faculty of Law:

The position of women in the Statute of Mošćenička

**13:25 – 13:40 Lehocki-Samardžić Anna, egyetemi tanár Josip Juraj Strossmayer
Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék Eszék**
A nők szerepe a kisebbségi közösségek megmaradásában dialektológiai kutatások szempontjából

13:40 – 13:55 Miran Marelja Assistant Professor University of Zagreb
Naturalistic Perceptions on Political Rights in the Context of the Women's Struggle for Political Rights

13:55 – 14:10: Ivana Tucak University of Osijek Faculty of Law
Political participation of women in Croatia

14:10 – 14:25: Milan Milutin University of Novi Sad Faculty of Law
Dowry, Default, Digest

14:25 – 14:40: Heka László SZTE ÁJTK
A házasság intézménye a Lek Dukagjini Törvénykönyv rendelkezései alapján – jogok és kötelességek

14:40 – 14:55: Ines Matić Matešković University of Rijeka Faculty of Law
Vinculo Matrimonii and the Legal Status of Divorced Women in Roman Law

**14:55 – 15:10: Vilma Pezelj Full Professor, Chair of Legal History, Faculty of Law,
University of Split**
Some Issues Regarding the Criminal Legal Status of Women in the Medieval Statute of Korčula (on the occasion of the 810th anniversary)

15:10 – 15:25: Dalida Rittossa, Associate Professor University of Rijeka, Faculty of Law
Tough on Crime: The Latest Revision of Criminal Legislative Framework on Sexual and Gender Based Violence in Croatia.